

Jubileum Dobrovolného Ekologického Spolku - Ochrany Ptactva

Záchrana potápky malé se podařila

Hodně studený podzim.

V pátek odpoledne 3. října 2008 ukazoval na většinu našeho území venkovní teploměr slabých 8 – 10°C a noční teploty klesaly až k nule. Podzimní sychravé počasí, sem tam přeháňka, o teplotě vody v našich řekách raději ani nemluví, pouze blázen by se v tuto dobu šel do přírody vykoupat.

To by ale nesměla být uprostřed řeky Mže kousek od jezu pod Malesicemi v rybářském vlasci zamotaná a uvězněná potápka malá. Tato poměrně vzácná potápivá „kachnička“ byla původně objevena hlídkou Městské policie z Plzně – Skvrňan, která zde honila pytláky. Při pochůzce u řeky si zcela náhodně všimla divného ptáka, plácajícího se uprostřed řeky. Potápka malá měla v pravém křídle zaseknutý velký rybářský háček s osmi metry utrženého a zacuchaného rybářského vlasce. Ten se při jejím pohybu pod hladinou zamotal do vodní trávy, a kdyby ji strážníci nenašli, určitě by se tam vyčerpáním utopila.

Po převzetí telefonické informace vyjel k případu kolega Miloš Paisker. Bydlí kousek od Malesic, řeku dobře zná a byl tam

Mezi nejzajímavější zásahy z 25 let činnosti Dobrovolného Ekologického Spolku – Ochrany Ptactva (www.desop.cz), který provozuje Záchranou stanici živočichů Plzeň, lze zařadit i mnoho kuriózních a mimořádných případů. Dva tematicky s podzimním datem vám představíme i dnes.

nejrychleji. Neměl však ani člun, ani brodivé holínky, a tak se zcela dobrovolně a odvážně vysvlékl do trenýrek s tím, že pro potápku doprostřed řeky dojde. Konec konců, už do telefonu policisté avizovali, že tam určitě není velká hloubka a že vyšší brodivé gumovky nám budou stačit. A opravdu, jeden metr hloubky tam byl, ale maximálně jeden metr od břehu a zbývajících pět metrů musel kolega k potápce doplavat. K tomu všemu se mu potopila, a tak i on se musel potopit na dno, aby zachytil vodní trávu a vylovil vlasce. Naštěstí vše dobře dopadlo a celý zmrzlý přivezl Milda poraněnou potápku k ošetření na stanici. Zde jsme jí háček z křídla vyoperovali, okroužkovali a zhruba po hodině potápku pustili zpět do volné přírody.

Husa jedna hloupá!

Toto v minulosti poměrně hodně užívané přirovnání se nezakládá na pravdě, a jako většina takovýchto rčení má v praxi zcela opačný význam. Opravdu málokterý pták je tak chytrý jako husa, potažmo husy.

Kdysi jsem přivezl husu po ošetření v naší stanici na břeh Jesenické přehrady u Chebu, otevřel transportní bednu a čekal, co se bude dít. Ven se jí moc nechtělo, nedůvěřivě vykoukla a pak pomalinku vylezla ven na pláž 5 m od vodní hladiny. Lépe to už načasovat nešlo, krásné počasí, nad hlavami nám přeletovala hejna husí a jejich hlasité kejhání nešlo přeslechnout. Náhdera, určitě je uslyší, rozběhne se po hladině, vzlétne do výšky a přidá se k některému hejnu. To jsme předpokládali, proto jsme jí sem také vezli.

Husy jsou velice inteligentní a společenská zvířata, úzce vázána jak na rodinu, tak v zimě na velká hejna na shromaždištích. To konec konců bylo patrné, už když se dostala ona poraněná husa velká k nám na stanici. Původně narazila na dráty elektrického vedení v Nových Mitrovicích na Plzni – jihu a tři dny téměř nechodila.

Po ošetření a okroužkování se potápka vrátila do volné přírody

Po třech týdnech se však její zdravotní stav výrazně zlepšil a celkově u nás ve voliére následně strávila necelé čtyři měsíce. I za tak krátkou dobu si však zvykla na lidi. Pro šťavnaté listy a krmění si chodila automaticky až k pletivu a když slyšela lidské hlasy, kejhala, jako by si chtěla také povídat. Pohladit se sice nenechala, ale každou návštěvu šla vždy doprovodit až ke dvěma voliérám a nejspokojenější byla, když bylo kolem ní lidí hned několik.

I přesto všechno se jednalo o divoké zvíře z volné přírody, a tak jsme chtěli uzdravenou husu vrátit tam, kam patří.

Vážně se musím vrátit do přírody?

Zpět na pole s osením a velké vodní plochy, do hejna divokých ptáků stejného druhu. Tento záměr se však nezdařil. Naší husu se do přírody vrátit nechtělo ani když jsem ji na břehu Jesenické přehrady násilně vyhodil do vzduchu a cíleně plašil. Odlétla cca 200 metrů na vodní hladinu, kejhalala a vracela se zpět. Přitom musela slyšet volání svých divokých družek i vidět jejich hejna na obloze. Bylo to zvláštní, ale tahle husa byla naším úplně prvním pacientem, kterému se nechtělo zpět do volné přírody. Ještě se mi za dvacet let praxe na stanici něco podobného nestalo! Přesněji řečeno, naše husa připlavala zpět, vylezla z vody a tvářila se, jako by chtěla říci: „*Tak jsem vykoupána, můžeme jet domů.*“ Jelikož nebyl vůbec žádný problém ji opět chytit, naložil jsem ji zpět do transportní bedny a mohli

No tak já jdu...

jsme se všichni z nedělního výletu na přehradu Jesenice spokojeně vrátit.

Minulou zimu jsem ji, tak trochu na zkoušku, pustil na řeku Berounku kousek pod Plzní. Předpokládal jsem, že na zimovišti vodního ptactva se trochu otrká a kdoví, možná tu potká parťáka a všechno bude

Ale kam...?

jinak. Lokalita je námi dlouhodobě sledována, a tak když 8. března najednou naše husa na zimovišti nebyla, zaradoval jsem se. Přišlo na ni jaro a odletěla někam na rybník, myslel jsem si. Jak jsem byl překvapen, když mi z Kroužkovací stanice Národního muzea Praha přišla zpráva, že naše husa s ornitologickým kroužkem 15. března přistála někde na hájovně u Loun, hajnému napochodovala do chalupy a vypadalo to, že tam chce bydlet. Z hájovny pak husa putovala do Podkrušnohorského zooparku, kde žila spokojeně několik let. A pak že je husa hloupá.

■ Karel Makoň
DESOP Plzeň

